

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2014. gada 22. oktobrī*

Apelācija — Kohēzijas fonds — Finanšu atbalsta samazināšana — Tiesību aktu par publiskajiem iepirkumiem piemērošanas pārkāpumi — Eiropas Komisijas pieņemts lēmums — Noteiktā termiņa neievērošana — Sekas

Lieta C-429/13 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2013. gada 26. jūlijā iesniedza

Spānijas Karaliste, ko pārstāv *A. Rubio González*, pārstāvis,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otra lietas dalībiece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *B. Conte* un *A. Tokár*, pārstāvji, kuriem palīdz *J. Rivas Andrés*, *abogado*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs *S. Rodins* [*S. Rodin*], tiesneši *E. Borgs Bartets* [*A. Borg Barthet*] un *F. Biltšens* [*F. Biltgen*] (referents),

ģenerāladvokāts *M. Vatelē* [*M. Wathelet*],

sekretāre *M. Ferreira* [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 15. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – spāņu.

Spriedums

- 1 Apelācijas sūdzībā Spānijas Republika prasa atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu lietā Spānija/Komisija (T-384/10, EU:T:2013:277, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”), ar kuru šī tiesa noraidīja Spānijas Republikas prasību atcelt Komisijas 2010. gada 30. jūnija Lēmumu C(2010) 4147, ar kuru tiek samazināts Kohēzijas fonda atbalsts šādām projektu grupām: “Andevalo reģiona Gvadjanas upes hidrogrāfiskā baseina iedzīvotāju ūdensapgāde” [“*Abastecimiento de agua a poblaciones ubicadas en la Cuenca Hidrográfica del Río Guadiana: Comarca de Andévalo*”] (2000.ES.16.C.PE.133), “Gvadalkiviras baseina atveseļošana un attīrīšana: Gvadaira, Alharafe un Gvadalkiviras aizsargājamā dabas teritorija” [“*Saneamiento y depuración en la Cuenca del Guadalquivir: Guadaira, Aljarafe y EE NN PP del Guadalquivir*”] (2000.ES.16.C.PE.066) un “Grenādas un Malagas provinču starppilsētu sistēmu ūdensapgāde” [“*Abastecimiento de agua a sistemas supramunicipales de las provincias de Granada y Málaga*”] (2002.ES.16.C.PE.061) (turpmāk tekstā – “strīdīgais lēmums”).

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Atbilstoši Padomes 1994. gada 16. maija Regulas (EK) Nr. 1164/94 par Kohēzijas fonda izveidi (OV L 130, 1. lpp.), kas tika grozīta ar Padomes 1999. gada 21. jūnija Regulu (EK) Nr. 1264/1999 (OV L 161, 57. lpp.) un ar Padomes 1999. gada 21. jūnija Regulu (EK) Nr. 1265/1999 (OV L 161, 62. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1164/94”), 2. panta 1. punktam:

“Fonds sniedz finansiālu ieguldījumu projektiem, kas palīdz sasniegt Līgumā par Eiropas Savienību noteiktos mērķus, kuri attiecas uz vidi un Eiropas komunikāciju tīkliem tajās dalībvalstīs, kuru nacionālais kopprodukts (NKP) uz vienu iedzīvotāju nesasniedz 90 % no Kopienas vidējā kopprodukta un kurām ir programma, lai īstenotu [LESD 126. pantā] izvirzītos ekonomiskās konverģences nosacījumus.”

- 3 Regulas Nr. 1164/94 8. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Fonda finansētie projekti atbilst Līgumu noteikumiem, saskaņā ar tiem pieņemtiem tiesību aktiem un Kopienas politikai, tostarp vides aizsardzības, transporta, Eiropas komunikāciju tīklu, konkurences un valsts līgumu politikai.”

- 4 Regulas Nr. 1164/94 12. pantā ir noteikts:

“1. Neierobežojot Komisijas kompetenci Eiropas Kopienu kopbudžeta izpildē, pirmām kārtām dalībvalstis uzņemas atbildību par rīcības finanšu kontroli. Šajā nolūkā to veiktajos pasākumos ir jāiekļauj:

[..]

- c) nodrošinājums, ka projektus pārvalda saskaņā ar visiem attiecīgajiem Kopienas likumiem un ka viņu rīcībā nodotos līdzekļus izmanto saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem;

[..].”

- 5 Regula Nr. 1164/94 bija piemērojama laika periodā no 2000.–2006. gadam. Saskaņā ar Regulas Nr. 1264/1999 1. panta 11. punktu Regula Nr. 1164/94 bija jāpārskata vēlākais līdz 2006. gada 31. decembrim.

- 6 Atbilstoši Padomes 2006. gada 11. jūlija Regulas (EK) Nr. 1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu (OV L 210, 25. lpp.), 100. pantam ar nosaukumu “Procedūra”:

“1. Pirms Komisija pieņem lēmumu par finanšu korekciju, tā sāk procedūru, informējot attiecīgo dalībvalsti par saviem provizoriskajiem secinājumiem un pieprasot, lai dalībvalsts divos mēnešos iesniedz savus komentārus.

Ja Komisija ierosina finanšu korekciju, pamatojoties uz ekstrapolāciju vai vienotu likmi, dalībvalstij pēc attiecīgo dokumentu izskatīšanas dod iespēju pierādīt, ka faktiskā neatbilstība ir mazāka par Komisijas aplēsēm. Vienojoties ar Komisiju, dalībvalsts var ierobežot šo izskatīšanu, pārbaudot vienīgi attiecīgo dokumentu atbilstīgu daļu vai paraugu. Izņemot attiecīgi pamatotus gadījumus, pieļaujamais laiks šādas pārbaudes veikšanai nedrīkst pārsniegt divus mēnešus pēc tam, kad beidzies pirmajā apakšpunktā minētais divu mēnešu periods.

2. Komisija ņem vērā jebkurus pierādījumus, ko dalībvalsts iesniegusi 1. punktā minētajā termiņā.

3. Ja dalībvalsts nepiekrīt Komisijas provizoriskajiem secinājumiem, Komisija uzaicina dalībvalsti uz noklausīšanos, kurā abas puses, sadarbojoties partnerībā, cenšas panākt vienošanos par apsvērumiem un secinājumiem, kas no tiem izriet.

4. Ja panākta vienošanās, dalībvalsts var attiecīgos Kopienas fondus izmantot atkārtoti saskaņā ar 98. panta 2. punkta otro daļu.

5. Ja sešos mēnešos pēc noklausīšanās dienas nav panākta vienošanās, Komisija pieņem lēmumu par finanšu korekciju, ņemot vērā visu procedūras laikā iesniegto informāciju un apsvērumus. Ja noklausīšanās nenotiek, sešu mēnešu laikposms sākas divus mēnešus no dienas, kurā saņemta Komisijas sūtītā ielūguma vēstule.”

- 7 Regulas Nr. 1083/2006 108. panta ar nosaukumu “Stāšanās spēkā” pirmajā un otrajā daļā ir paredzēts:

“Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šīs regulas 1. līdz 16., 25. līdz 28., 32. līdz 40., 47. līdz 49., 52. līdz 54., 56., 58. līdz 62., 69. līdz 74., 103. līdz 105. un 108. pantu piemēro no šīs regulas spēkā stāšanās dienas vienīgi attiecībā uz programmām laikposmam no 2007. gada līdz 2013. gadam. Pārējos noteikumus piemēro no 2007. gada 1. janvāra.”

Tiesvedības priekšvēsture un strīdīgais lēmums

- 8 Tiesvedības priekšvēsturi, kas aprakstīta pārsūdzētā sprieduma 28.–57. punktā, var rezumēt šādi.
- 9 2001. un 2002. gadā Komisija piešķīra atbalstu no Kohēzijas fonda šādiem projektiem vai projektu grupām:
- projektam attiecībā uz Andevalo reģiona Gvadjanas upes hidrogrāfiskā baseina iedzīvotāju ūdensapgādi (2000.ES.16.C.PE.133) (turpmāk tekstā – “Andevalo projekts”), attiecībā uz kuru pieļaujamās valsts izmaksas tika noteiktas EUR 11 419 216 apmērā un palīdzība no Kohēzijas fonda – EUR 9 135 373 apmērā;

- projektu grupai attiecībā uz Gvadalkiviras baseina atveseļošanu un attīrīšanu: Gvadaira, Alharafe un Gvadalkiviras aizsargājamā dabas teritorija (2000.ES.16.C.PE.066) (turpmāk tekstā – “Gvadalkiviras projektu grupa”), attiecībā uz kuru pieļaujamās valsts izmaksas tika noteiktas EUR 40 430 000 apmērā un atbalsts no Kohēzijas fonda – EUR 32 079 293 apmērā, un
 - projektu grupai attiecībā uz Grenādas un Malagas provinču starppilsētu sistēmu ūdensapgādi (2002.ES.16.C.PE.061) (turpmāk tekstā – “Grenādas un Malagas projektu grupa”), attiecībā uz kuru pieļaujamās valsts izmaksas tika noteiktas EUR 22 406 817 apmērā un atbalsts no Kohēzijas fonda – EUR 17 925 453 apmērā.
- 10 Tādējādi Eiropas Savienības līdzfinansējums attiecīgajiem projektiem bija 80 % no kopējām valsts atbalsta izmaksām vai līdzvērtīga finansējuma.
 - 11 Par Andevalo projekta, kā arī par Grenādas un Malagas projektu grupas īstenošanu atbildīgā iestāde bija Andalūzijas autonomās kopienas Hidrotehnisko darbu ģenerāldirektorāts (*Dirección General de Obras Hidráulicas de la Junta de Andalucía*). Par Gvadalkiviras projektu grupas izpildi atbildīgā iestāde bija Andalūzijas autonomās kopienas Vides departamenta Andalūzijas ūdens aģentūra (*Agencia Andaluza del Agua de la Consejería de Medio Ambiente de la Junta de Andalucía*). Šīs abas iestādes šo funkciju deleģēja valsts uzņēmumam *Gestión de Infraestructuras de Andalucía SA* (Andalūzijas infrastruktūras pārvaldības SA).
 - 12 Laikā posmā starp 2004. un 2006. gadu Komisijas dienesti, kuriem palīdzēja ārējo revidentu sabiedrība, veica attiecīgo projektu vai projektu grupu auditu. Komisija nosūtīja Spānijas iestādēm dažādus audita ziņojumus. Šajos ziņojumos bija identificēti noteikti pārkāpumi katrā no šiem projektiem vai projektu grupām saistībā ar noteikumu, kas regulē publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, neievērošanu un, konkrētāk, saistībā ar šo līgumu sadali, kā arī to npublicēšanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
 - 13 Ar 2009. gada 9. februāra vēstuli Komisija informēja Spānijas iestādes, ka konstatētie pārkāpumi tika uzskatīti par pierādītiem, un informēja par savu nolūku uzsākt starpposma maksājumu apturēšanas procedūru un labojumu finansējumā piemērošanu saskaņā ar Regulu Nr. 1164/94. Tāpat Komisija prasīja Spānijas iestādēm darīt tai zināmus apsvērumus divu mēnešu laikā.
 - 14 Spānijas iestādes atbildēja Komisijai ar 2009. gada 11. un 18. maija, kā arī 29. oktobra vēstulēm, apstrīdot pārņemto pienākumu neizpildi.
 - 15 Ar 2009. gada 7. jūlija vēstuli Spānijas iestādes arī prasīja, lai netiek piemērota maksājumu apturēšana.
 - 16 2009. gada 10. novembrī Komisija uzklaušīja Spānijas iestādes ar mērķi panākt vienošanos strīdīgajos jautājumos. Šis uzklaušīšanas laikā Spānijas iestādes lūdza piešķirt 15 dienu papildu laiku jaunu pierādījumu iesniegšanai, kurus tās pēc tam nosūtīja Komisijai 2009. gada 2. decembrī.
 - 17 2010. gada 30. jūnijā Komisija pieņēma strīdīgo lēmumu.
 - 18 Šajā lēmumā, par kuru Spānijas Karalistei tika paziņots 2010. gada 1. jūlijā, Komisija samazināja summas, kādas tika piešķirtas dažādiem projektiem saskaņā ar finanšu atbalstu no Kohēzijas fonda, šajā gadījumā līdz EUR 1 642 572,60 par Andevalo projektu, līdz EUR 3 837 074,52 par Gvadalkiviras projektu grupu, kā arī līdz EUR 2 295 581,47 par Grenādas un Malagas projektu grupu.

Vispārējā tiesā celtā prasība un pārsūdzētais spriedums

- 19 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 8. septembrī, Spānijas Republika cēla prasību atcelt strīdīgo lēmumu.

- 20 Šīs prasības pamatošanai Spānijas Republika izvirzīja vispirms divus pamatus, kas bija balstīti, pirmkārt, uz finanšu korekciju kļūdainu piemērošanu, ciktāl šīs korekcijas tika veiktas, pārkāpjot Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu piešķiršanas procedūras (OV L 199, 54. lpp.), kaut arī attiecīgie līgumi to vērtības dēļ neietilpst minētās direktīvas piemērošanas jomā, un, otrkārt, uz dažu attiecīgo publiskā iepirkuma līgumu nesadalīšanu pretēji šīs direktīvas 6. panta 4. punktam. Tāpat tā izvirza pakārtoti pamatu, kas ir balstīts uz pārskatāmības neesamību, Komisijai nosakot finanšu korekcijas, un uz samērīguma principa pārkāpumu.
- 21 Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa noraidīja katru no šiem pamatiem un līdz ar to noraidīja arī prasību kopumā.

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesā

- 22 Spānijas Karaliste savā apelācijas sūdzībā lūdz Tiesu:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
 - pašai taisīt galīgo spriedumu lietā, atceļot strīdīgo lēmumu, un
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 23 Komisija lūdz Tiesu:
- noraidīt apelācijas sūdzību un
 - piespriest Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 24 Savas apelācijas sūdzības pamatošanai Spānijas Karaliste izvirza tikai vienu pamatu, kas ir balstīts uz faktu, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi jēdzienu “būve” Direktīvas 93/37 1. panta c) punkta izpratnē, lasot to kopā ar šīs direktīvas 6. panta 4. punktu.
- 25 Spānijas Karaliste būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa pieļāva kļūdu tiesību piemērošanā, nospriežot, ka daži no attiecīgajiem līgumiem attiecās tikai uz vienu būvi, kaut arī tie neatbilda nosacījumiem, kādi šajā ziņā tika prasīti Tiesas judikatūrā.
- 26 Komisija uzskata, šis pamats ir nepamatots, kas nozīmē, ka arī apelācijas sūdzība ir jānoraida.
- 27 Uzreiz ir jānorāda, ka pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa izskatīja Spānijas Karalistes celto prasību atcelt tiesību aktu, to noraidot pēc tam, kad tā bija atzinusi par nepamatotiem trīs pamatus, kurus šīs prasības pamatošanai bija izvirzījusi minētā dalībvalsts.
- 28 Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa netieši, bet pavisam noteikti atzina strīdīgā lēmuma procesuālo likumību.
- 29 Tomēr šajā ziņā no 56.–89., kā arī 93. punkta spriedumos Spānija/Komisija (C-192/13 P, EU:C:2014:2156) un Spānija/Komisija (C-197/13 P, EU:C:2014:2157) izriet, ka sākot no 2000. gada Komisijai ir jāievēro tiesību aktos paredzētais termiņš, pieņemot lēmumu par finanšu korekciju noteikšanu.

- 30 Tādējādi saskaņā ar Regulas Nr. 1083/2006 100. panta 5. punktu Komisija pieņem lēmumu par finanšu korekciju sešos mēnešos pēc noklausīšanās dienas un, ja noklausīšanās nenotiek, sešu mēnešu laikposms sākas divus mēnešus no dienas, kurā saņemta Komisijas sūtītā ielūguma vēstule.
- 31 No Regulas Nr. 1083/2006 108. panta otrās daļas izriet, ka minētais 100. pants ir piemērojams, sākot no 2007. gada 1. janvāra, tostarp attiecībā uz programmām laikposmam no 2007. gada līdz 2013. gadam.
- 32 Tomēr šajā lietā uzklauššana notika 2009. gada 10. novembrī, kaut arī Komisija pieņēma strīdīgo lēmumu tikai 2010. gada 30. jūnijā.
- 33 Līdz ar to Komisija šajā gadījumā neievēroja Regulas Nr. 1083/2006 100. panta 5. punktā paredzēto sešu mēnešu termiņu.
- 34 Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka, pirmkārt, procesuālo noteikumu par nelabvēlīga akta pieņemšanu neievērošana, piemēram, fakts, ka Komisija nepieņēma strīdīgo lēmumu Savienības likumdevēja noteiktajā termiņā, ir uzskatāma par būtisku procedūras normu pārkāpumu (skat. spriedumus Apvienotā Karaliste/Padome, 68/86, EU:C:1988:85, 48. un 49. punkts, Spānija/Komisija, EU:C:2014:2156, 103. punkts, kā arī Spānija/Komisija, EU:C:2014:2157, 103. punkts) un, ka, otrkārt, ja Savienības tiesa konstatē, izvērtējot attiecīgo aktu, ka tas tika pieņemts nelikumīgi, tad tai pēc savas ierosmes ir jāizvirza pamats, kas ir balstīts uz būtisku procedūras noteikumu pārkāpumu, un līdz ar to jāatceļ šis nelikumīgi pieņemtais akts (skat. spriedumus Komisija/ICI, C-286/95 P, EU:C:2000:188, 51. punkts; Komisija/Solvay, C-287/95 P un C-288/95 P, EU:C:2000:189, 55. punkts; Spānija/Komisija, EU:C:2014:2156, 103. punkts, kā arī Spānija/Komisija, EU:C:2014:2157, 103. punkts).
- 35 Tiesas sēdē Tiesā lietas dalībniekiem tika dota iespēja iesniegt apsvērumus par iepriekšējā punktā minētajiem aspektiem. Turklāt lietās, kurās tika taisīti spriedumi Spānija/Komisija (EU:C:2014:2156) un Spānija/Komisija (EU:C:2014:2157) un kuras attiecās uz būtībā identiskiem faktiskiem un juridiskiem jautājumiem, šie paši lietas dalībnieki iepriekš jau bija iesnieguši detalizētus argumentus par attiecīgo problemātiku.
- 36 Šādos apstākļos ir jāsecina, ka, tā kā Komisija, pieņemot strīdīgo lēmumu, neievēroja Padomes regulā paredzēto likumīgo termiņu, Vispārējā tiesa, noraidot Spānijas Karalistes celto prasību tā vietā, lai sodītu par būtisku procedūras noteikumu pārkāpumu, kāds tika pieļauts ar strīdīgo lēmumu, pieļāva kļūdu tiesību piemērošanā.
- 37 Tāpēc pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ.

Par prasību pirmajā instancē

- 38 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmajai daļai gadījumā, ja apelācijas sūdzība ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Tā var pati taisīt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija.
- 39 Šajā gadījumā Tiesas rīcībā ir nepieciešamie elementi, lai pieņemtu galīgo lēmumu attiecībā uz Vispārējā tiesā iesniegto Spānijas Karalistes prasību atcelt apstrīdēto lēmumu.
- 40 Šajā ziņā pietiek norādīt, ja šī sprieduma 29.–36. punktā izklāstīto iemeslu dēļ strīdīgais lēmums ir jāatceļ būtisku procedūras noteikumu pārkāpuma dēļ.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 41 Atbilstoši Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota un Tiesa pati lietā taisa galīgo spriedumu, tad tā lemj par tiesāšanās izdevumiem.
- 42 Atbilstoši šī paša reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā saskaņā ar šī reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā šajā lietā Spānijas Karalistei spriedums apelācijas tiesvedībā ir labvēlīgs un Vispārējā tiesā celtā prasība tika apmierināta, tad saskaņā ar Spānijas Karalistes prasījumiem Komisijai ir jāpiespriež segt savus un atlīdzināt šīs dalībvalsts tiesāšanās izdevumus gan pirmajā instancē, gan apelācijas tiesvedībā.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

- 1) **atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu Spānija/Komisija (T-384/10, EU:T:2013:277);**
- 2) **atcelt Komisijas 2010. gada 30. jūnija Lēmumu C(2010) 4147, ar kuru tiek samazināts Kohēzijas fonda atbalsts šādām projektu grupām: “Andevalo reģiona Gvadjanas upes hidrogrāfiskā baseina iedzīvotāju ūdensapgāde” (2000.ES.16.C.PE.133), “Gvadalkiviras baseina atveseļošana un attīrīšana: Gvadaira, Alharafe un Gvadalkiviras aizsargājamā dabas teritorija” (2000.ES.16.C.PE.066) un “Grenādas un Malagas provinču starppilsētu sistēmu ūdensapgāde” (2002.ES.16.C.PE.061);**
- 3) **piespriet Eiropas Komisijai segt savus un atlīdzināt Spānijas Karalistes tiesāšanās izdevumus gan pirmajā instancē, gan šajā apelācijas tiesvedībā.**

[Paraksti]